

**Godin Akam Inigha Izir
Gumazim
Hagain Akinafarim
O
Hagai
Akar faragha zuim**

Judaba, kantri Babilonin kalabus ategha ua Jerusalemın izezi, Hagai Ikiavira Itir God, a ganingizir akar kamın gun me miği. Me azenir mabar Jerusalemın ikia, zuamira Ikiavira Itir Godin Dipenimın ingarizir puvati. Ezi Hagai ko, Godin akam inigha izir gumazim Sekaraia, aning Serubabel, ko Josuan, nighniziba fasa akabar aningın miği. Aning Judabar gumazir dapanimning. Eghti aning Godin Dipenim uam an ingarsi Judabar gumazamizibav kemegh, uaghan Godin ziam fer arazimın arazir kuraba akiram.

Hagai kamaghın miğia ghaze, Judaba inganğarir kam damuam, a men akuraghti, me uari ko ingarir arazir kam bar deragham. Eghti Godin akar dikiriziba, an akam inigha izezir gumaziba mikemezi moghın, da guizbangirama otivam. Eghti God bar deragh uan gumazamizibar amuti, me dughiar bar aghuarimra ikiam.

**God uan Dipenimın ingarasa
gumazamizibav gei**

(Sapta 1:1--2:9)

God ua uan Dïpenimïn ingarasa gumazamizibar avïsi

¹ Dughiar kamïn Darius, Persian kantrin atrivir ekiamïn itima, an namba 2ïn azenim. Ezi an iakinir namba 6ïn, an aruer faragha zuimïn aven, Ikiavïra Itir God migirigiam isa, uan akam inigha izir gumazim Hagai ganingi. Eghti an akar kam isi Judabar gumazir dapanim Serubabel daningam, a Sealtielïn otarim. Egh uaghan akar kam isi Jehosadakïn otarim Josua, a Judabar ofa gamir gumazibar dapanim daningam.* ² Egha Hagai kamaghïn aning migia ghaze, “Ikiavïra Itir Godïn Gavgaviba Bar Itim kamaghïn migei, ‘Gumazamizir kaba ghaze, “Godïn Dïpenimïn ingaramim dughiam tighar maghïn otivam.” ’”

³ Ezi Ikiavïra Itir God, gumazamizibav kimasa migirigiaba isa ua Hagai ganingi. ⁴ A ghaze, “Nan gumazamiziba, ia manmaghsua uari bagha dïpenir bar aghuibar ingara dar itima, nan dïpenim ikuvigha iti? ⁵ Ikiavïra Itir Godïn Gavgaviba Bar Itim, datirighïn ghaze, Ia bizir kurar ia bativir kabar gara nighnisi o puvati? ⁶ Ia dagher aviriba oparigha, dar dagher aviriba isir puvati. Ia apava izevir puvati. Ia dipaba apava, kuariba ian piravïra iti. Ia korotiaba ikia da aghuava, arugharughvïra ikiam. Gumazir dagiaba bagha ingara da isiba, da zuamira gefi, mati ia da isa dagiavtarir toriba itibagh azui. ⁷ Kï Ikiavïra Itir Godïn Gavgaviba Bar Itim, kï

1:1: Esra 4:24–5:2; Esra 6:14 * **1:1:** Azenir kam 520, an azenir fomïra Kraisin dughiamïn ikezim, an dughiam Ogas 29. **1:6:** Godïn Araziba 28:38-40; Hosea 8:7; Hagai 2:16

kamaghin ia migei, ia bizir kurar ia bativir kabar gara nighnisi, o puvati? ⁸ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim ghaze, Ia mighsiabar mavanang temeba okegh izighiri nan Dipenim uam an ingarigh. Eghti nan navir averiam deragh bar akongegham. Egh ia an aven nan ziam fiti, ki uan angazangarim ko, gavgavim saram otogh, ziar bar ekiam iniam.

⁹ “Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim ghaze, Ia nan Dipenim ataghizi a ikuvigha itima, ia uari uan dipenibar ingarigha arui. Kamaghin amizi, ia uan azenibar dagher ekiataba inisi damuva avegham. Ia dagher muziarir kaba inigh agheghti, ki dagh iveraghti da zuamira gevegham. ¹⁰ Ian arazir kaba bangin, ghuariaba irir puvatizima dagheba ian azenibar otivir puvati. ¹¹ Ki uabi amozimin anogoroke. Egha ki aruer ekiam gamizi, a nguazim koma, mighsiaba ko, ian witin azeniba, ian wainin azeniba, ian olivin temeba, nguazimin otivava aghuir zuravariba, ian asiziba, gumazamiziba ko, me oparir dagher guar aviriba, a bar dagh apongezi da misingi.”

Gumazamiziba Godin akam baregha an gin zui

¹² Dughiar kamın, Judabar gumazir dapanim Serubabel, a Sealtielin otarim ko, Josua Jehosadakin otarim, a ofa gamir gumazibar dapanim ko, Judan gumazamizir ua izegha aning ko itir vabara, me Ikiavira Itir God, men God, an migirigiaba baraki. Egha me an akam inigha izir gumazim Hagain migirigiaba baregha Ikiavira Itir Godin atiatingi. Me fo, Ikiavira Itir God, anemadazima a izi. ¹³ Ezi Hagai, an akam

inigha izir gumazim, a kamaghin Ikiavira Itir Godin akamin gun gumazamizibav gei, “Ikiavira Itir God ghaze, ‘Ki ia koma akam akira ghaze, ki zurara ia ko ikiam.’”

¹⁴ Ezi Ikiavira Itir God, Judabar gumazir dapanim Serubabel, a Sealtielin otarim ko, Josua a Jehosadakin otarim, a ofa gamir gumazibar dapanim ko, Judan gumazamizir aning ko itir vabara, men nighniziba ua da fema, me iza ua Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, a men God, me an Dipenim ingari. ¹⁵ Darius atrivimin itir dughiamin, an azenir pumuningin namba 6 iakinimin dughiar namba 24in, me ingangarir kam foregha a gami.†

2

Godin Dipenir igiam bar deragham

¹ Darius atrivimin itir azenir namba 2in, an iakinir namba 7in, dughiar namba 21in, Ikiavira Itir God uam akam isa, akam inigha izir gumazim Hagai ganingi.* ² God Hagai migia ghaze, “Ni mangi Judabar gumazir dapanim Serubabel Sealtielin otarim ko, Josua Jehosadakin otarim, a ofa gamir gumazibar dapanim ko, Judan ikiavira itir varazira, kamaghin me mikim suam, ³ Fomira nan Dipenimin ganganim bar dera, ezi ian tarazi ti an ganigha a ginighnighavira ikiamo? Datirighin ia an gari, a kamaghira garavira iti o, a pura bizir kinimin min iti? ⁴ Ikiavira Itir God ghaze,

† **1:15:** Azenir kam 520, an azenir fomira Kraisin dughiamin ikezim, an dughiam Septemba 21. * **2:1:** Dughiar kam, a Oktoba 17. **2:3:** Esra 3:12; Sekaraia 4:10

O Serubabel, ni tugh gavgafigh. O Josua, Jehosadakın otarım, ni ofa gamir gumazibar dapanım, ni tugh gavgafigh. Ia nguazir kamın itir gumazamiziba, ia tuivigh gavgafigh. Guizbangıra, ki Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim ghaze, ki ia ko iti, kamaghın amızı, ia dikavigh ua ingangarım damu. ⁵ Ia fomıra Isip ategha azenan izasava amıma, ki ia ko Akar Gavgavım akıra ghaze, ki ia ko zurara ikiam. Guizbangıra nan Duam ian tongın ikiavıra iti. Kamaghın amızı, ia atiatingan marki.

⁶ “Kar Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim kamaghın mıgei. Dughiar otevimın, ki ua overiam ko, nguazım ko, ongarım ko, nguazir mıdiarımın itir bizibagh nobagnobagham. ⁷ Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim ghaze, Ki kantrin igharazibagh nuabaghtı me akong, uan bizir aghuir ivezir bar pın kozıba inigh kagh izıtı, nan Dıpenım ganganır aghuım damuam. ⁸ Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim ghaze, Kanrıba bar dar itir silvaba ko golba, da bar nan bizıba. ⁹ Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim ghaze, Nan Dıpenır igiar kam an ganganım ko, ziar ekiam bar deragh, nan Dıpenır ghurım gafiragham. Eghtı ki bizir avırıba gumazamizıbar anıngtı, me navır amırızım ko, dabırabır aghuım ikiam. Ki Ikiavıra Itir Godın gavgavıba Bar Itim, ki mikemegha gıfa.’”

God deragh gumazamiziba ko, gumazir dapanım Serubabel,

2:5: Ua Me Ini 29:45-46 **2:6:** Joel 3:16; Hagai 2:21; Hibru 12:26
2:7: Aisaia 60:4-9; Daniel 2:44 **2:8:** 1 Eghaghanıba 29:14-16

damuam

(Sapta 2:10-23)

Arazir miziriziba gumazamizibar ofabagh asighasisi

¹⁰ Darius atrivimın itir dughiamın, an azenir namba 2in, iakinir namba 9in, an dughiar 24in, Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, migirigiar mam ua Hagai ganingi.† ¹¹ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim kamaghın migei, “Ni nan azangsizir kamın mingarim gifoghfoghsi, ofa bagh amir gumazibar azaragh, Moses Osirizir Araziba manmaghın migei. ¹² Gumazitam, God ganingizir ofa gamir asizir tuzitam inigh, uan korotiamın aven anerugh mangiti, an korotiar otevitam bretin tam o, dagher isamiziba o, wain o, olivin borem o, dagher guar igharagha garitam uaghan a seregh mangiti, dagher kam God baghvira iki bar anogoregham o puvatigham?” Ezi Hagai ghua ofa gamir gumazibar azarazi me kamaghın migei, “Mamaghın puvatigham.”‡

¹³ Ezi Hagai ua men azara, “Gumazitam uan darim isi gumazir kuatam gisin datigh, gin daghebar suiraghti, dagher kaba Godin damazimın mizegham, o puvatigham?” Ezi ofa gamir gumaziba ghaze, “Are, da mizegham.”

¹⁴ Ezi Hagai kamaghın migei, “Ikiavira Itir God ghaze, ‘Gumazamizir kaba ko, men kantrin me amir biziba nan damazimın kamaghira ghue.

† **2:10:** Azenir kam 520, an azenir fomira Kraisin dughiamın otozir dughiam, an dughiam Disemba 18. ‡ **2:12:** Ni Ofa Gami 6:25-27in ganigh. **2:13:** Diboboniba 19:11-22

Men nighniziba ko, me amir araziba mize. Kamaghira ofan me ofa gamir dakozimin amiba, da bar moghira nan damazimin mize.’”

God uan gumazamiziba deragh me damuasa akam akiri

¹⁵ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God ghaze, “Ia tighar nan dipenimin ingaramin dughiam, faragha ia bativizir biziba ia dagh nighnigh.

¹⁶ Dughiar kamın bizir maba ia batifi. Ia dagher pozir mam aghuasa ghua ghaze, ia 4plan daghevtaribar aghuigham. Ezi puvati, ia daghevtarir pumuningrama aghui. Ia ghaze, ia ti wainin tengin ekiamin mangigh, 10plan mineba tuigham. Ezi puvati, ia miner 4plara tui. ¹⁷ Ikiavira Itir God ghaze, Ki aminir gavgavir fefeim itim ko, arimariar kurar mam ko, aisin amozir kuram amadazi, da izaghirava ian dagher ia oparizibagh asighasiki. Ia bizir kabar gara navibagh ighasa nighnizir puvati. ¹⁸ Datirighin namba 9in iakinimin, an 24in dughiam ia nan Dipenimin ingarasa, dagiar ekiaba isa Dipenimin apengan iki, gavgavim a daningasa da ariki. Kamaghin amizi, datirighin ia bizir aghuir ki damuamibar ganam. ¹⁹ Guizbangira, ian dagher dipenir ekiar dagheba ariziba, datirighin witba dar puvati. Eghti ian wainin ikariziba ko, fighin temeba ko, pomigranetin temeba ko, olivin temeba, da tighar bam. Datirighin ikegh mangi, ki bar deraghvira ia damuam.”

Ikiavira Itir God, ziar ekiam isi Serubabel daningam

²⁰ Dughiar kamra, iakinir kamran an dughiar
24in Ikiavira Itir God, a uam Hagai migei,
²¹ “Ni Judabar gumazir dapanim Serubabel,
kamaghin a mikim, ‘Ki overiam ko, nguazimin
itir biziba ua dagh inobagh inobaghasava ami.
²² Ki kantrin igharaziba ko, atrivibar gavgaviba
agivagham, egh karisba ighirarighti, dar karisbar
suzir gumaziba da sara daighiregham. Eghti
hoziaba arimighireghti, men midorozir gumaziba
dikavigh kaghira uan roroabav sogh bar me
agevegham. ²³ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba
Bar Itim ghaze, O Serubabel, nan ingangarir
gumazim, Sealtielin otarim, dughiar kam
otoghti, ki ni inighti ni guizbangira nan ziamin
gumazamizibagh ativagh men ganam. Ki nirara
amisefe, ezi ni mati nan atrivimin ziar ekiam
ko, gavgaviba akaghamin ringin nan dafarimin
itim m m m ikia, gumazamiziba geghuvamin
gavgavim iti. Ki Ikiavira Itir Godin Gavgaviba
Bar Itim nan migirigiaba kamaghira tu.’”

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea